TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2016. gada 21. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Regula (EK) Nr. 44/2001 — Jurisdikcija civillietās un komerclietās — 5. panta 3. punkts — Jēdziens "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" — Direktīva 2001/29/EK — Dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošana informācijas sabiedrībā — 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts — Reproducēšanas tiesības — Izņēmumi un ierobežojumi — Reproducēšana personiskai lietošanai — Taisnīga atlīdzība — Nemaksāšana — Iespējama iekļaušana Regulas (EK) Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā

Lieta C-572/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 18. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 11. decembrī, tiesvedībā

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH

pret

Amazon EU Sàrl ,

Amazon Services Europe Sàrl ,

Amazon.de GmbH ,

Amazon Logistik GmbH ,

Amazon Media Sàrl .

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], S. Rodins [*S. Rodin*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerāladvokāts H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 26. novembra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH* vārdā – *A. Feitsch* un *M. Walter*, *Rechtsanwälte*,

— *Amazon EU Sàrl Amazon Services Europe Sàrl*, *Amazon.de GmbH*, *Amazon Logistik GmbH* un *Amazon Media Sàrl* vārdā – *U. Börger* un *M. Kianfar*, *Rechtsanwälte*,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,

— Francijas valdības vārdā – *D. Segoin* un *D. Colas*, pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *P. Gentili*, *avvocato dello Stato*,

— Somijas valdības vārdā – *H. Leppo*, pārstāve,

— Eiropas Komisijas vārdā – *T. Scharf* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2016. gada 17. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 5. panta 3. punktu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.) 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH* (turpmāk tekstā – "*Austro-Mechana*") un *Amazon EU Sàrl*, *Amazon Services Europe Sàrl*, *Amazon.de GmbH*, *Amazon Logistik GmbH* un *Amazon Media Sàrl* (turpmāk tekstā visas kopā – "*Amazon*") par Austrijas tiesu kompetenci izskatīt tiesā celtu prasību par tās atlīdzības samaksu, kas atbilstoši Austrijas tiesiskajam regulējumam ir maksājama par datu nesēju laišanu apgrozībā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 44/2001

3 Regulas Nr. 44/2001 2. panta 1. punktā, kas ir iekļauts tās II nodaļas 1. iedaļā "Vispārīgi noteikumi", ir noteikts:

"Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības, var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā."

4 Šīs regulas 5. panta, kas ir iekļauts tās II nodaļas 2. iedaļā "Īpašā jurisdikcija", 1. un 3. punkts ir formulēti šādi:

"Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt:

1. a) lietās, kas attiecas uz līgumiem – attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās;

[..]

[..]

3. lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu – tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu."

Direktīva 2001/29

5 Direktīvas 2001/29 2. pantā "Reproducēšanas tiesības" ir noteikts:

"Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

a) autoriem – attiecībā uz viņu darbiem;

b) izpildītājiem – attiecībā uz viņu sniegto priekšnesumu fiksēšanu;

c) skaņu ierakstu producentiem – attiecībā uz viņu ierakstītajiem skaņu ierakstiem;

d) filmu pirmo fiksāciju producentiem – attiecībā uz viņu uzņemto filmu oriģināliem un kopijām;

e) raidorganizācijām – attiecībā uz šo organizāciju raidījumu fiksēšanu neatkarīgi no tā, vai šos raidījumus translē pa vadiem vai bez tiem, to skaitā pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību."

6 Šīs direktīvas 5. panta "Izņēmumi un ierobežojumi" 2. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. pantā minētajām reproducēšanas tiesībām šādos gadījumos:

[..]

b) reproducēšana uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību, kurā ņemta vērā 6. pantā minēto tehnoloģisko pasākumu piemērošana vai nepiemērošana attiecīgajam darbam vai tiesību objektam;

[..]."

Austrijas tiesības

7 1936. gada 9. aprīļa *Urheberrechtsgesetz* (Autortiesību likums) (*BGBl*. 111/1936), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietai (turpmāk tekstā – "*UrhG*"), 42. pantā ir noteikts:

"1. Jebkura persona personiskai lietošanai drīkst izgatavot atsevišķas darba kopijas uz papīra vai līdzīga materiāla.

2. Jebkura persona personiskai lietošanai drīkst izgatavot atsevišķas darba kopijas uz citiem, 1. pantā neminētiem materiāliem pētījuma nolūkā, ciktāl to pamato nekomerciāli mērķi. [..]

[..]"

8 *UrhG* 42.b pantā ir paredzēts:

"1. Ja, ņemot vērā izplatīta darba, sabiedrībai nodota darba vai uz attēla vai skaņas ieraksta nesējiem fiksēta darba būtību, kas ir radīts tirdzniecības nolūkā, ir paredzams, ka šis darbs saskaņā ar 42. panta 2.–7. punktu tiks reproducēts, fiksējot to uz attēla vai skaņas ieraksta nesējiem, personiskai vai privātai lietošanai, darba autoram ir tiesības saņemt pienācīgu atlīdzību (tukšo kasešu atlīdzība), ja ieraksta nesēji valsts teritorijā par atlīdzību tiek laisti tirgū tirdzniecības nolūkā; par ieraksta nesējiem uzskata tukšus attēla vai skaņas ieraksta nesējus, kas der šādām reprodukcijas darbībām, vai citus tam paredzētus attēla vai skaņas ieraksta nesējus.

[..]

3. Atlīdzība ir jāmaksā šādām personām:

1) attiecībā uz atlīdzību saistībā ar tukšām kasetēm un samaksu par aparatūru, personai, kura kādā vietā, kas atrodas valsts teritorijā vai ārvalstīs, par atlīdzību tirdzniecības nolūkā pirmo reizi ir laidusi tirgū datu nesējus vai reproducēšanas aparatūru; [..]

[..]

5. Tiesības uz atlīdzību atbilstoši 1. un 2. punktam var īstenot tikai kolektīvā pārvaldījuma organizācijas.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

9 *Austro-Mechana* ir autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kuras uzdevums it īpaši ir *UrhG* 42.b panta 1. punktā paredzētās "taisnīgās atlīdzības" iekasēšana.

10 *Amazon*, kuras juridiskā adrese ir Luksemburgā un Vācijā, pieder starptautiskam koncernam, kas internetā pārdod dažādas preces, tostarp arī iepriekš minētajā tiesību normā paredzētos datu nesējus. Kā ir norādījusi *Austro-Mechana*, *Amazon* veic pirmo šo datu nesēju laišanu apgrozībā Austrijā, tāpēc tai ir jāmaksā šī iepriekš minētā atlīdzība.

11 Strīds starp lietas pusēm ir par to, vai Austrijas tiesām atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktam ir starptautiska jurisdikcija izskatīt *Austro-Mechana* prasību, ar kuru tā vērsusies tiesā, lai iegūtu no *Amazon* iepriekš minētās atlīdzības samaksu.

12 Pirmās instances tiesa noraidīja *Austro-Mechana* celto prasību starptautiskās jurisdikcijas neesamības dēļ.

13 Apelācijas instancē *Austro-Mechana* prasības noraidījums tika apstiprināts, pamatojoties uz to, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts neattiecas uz strīdu starp to un *Amazon*.

14 *Austro-Mechana* iesniedza kasācijas sūdzību [*Revision*] *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija), kurā lūdza piemērot šo tiesību normu.

15 Šādos apstākļos *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai "taisnīgas atlīdzības" samaksas pienākums Direktīvas [2001/29] 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, kas saskaņā ar Austrijas tiesībām tiek vērsts pret uzņēmumiem, kuri pirmie vietējā tirgū par atlīdzību komerciālos nolūkos laiž apgrozībā datu nesējus, ir pienākums, kas izriet no "neatļautas darbības vai kvazidelikta" Regulas [Nr. 44/2001] 5. panta 3. punkta izpratnē?"

Par prejudiciālo jautājumu

16 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka prasība samaksāt tādu atlīdzību kā pamatlietā, kas ir maksājama atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam, ar kuru ieviests Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts, ietilpst jēdziena "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" piemērošanas jomā šīs regulas 5. panta 3. punkta izpratnē.

17 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja dalībvalstis izlemj ieviest savās valsts tiesībās Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto izņēmumu attiecībā uz reproducēšanas tiesībām kopēšanai privātai lietošanai (tā sauktais "privātās kopēšanas" izņēmums), tām saskaņā ar minēto tiesību normu it īpaši ir jāparedz pienākums maksāt taisnīgu atlīdzību ekskluzīvo reproducēšanas tiesību subjektiem (skat. spriedumu, 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 Tā kā minētās direktīvas tiesību normās nav precizēti dažādie taisnīgas atlīdzības sistēmas elementi, dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība to noteikšanā. Dalībvalstīm tostarp ir jānosaka personas, kurām ir jāmaksā šī atlīdzība, kā arī jānosaka minētās atlīdzības forma, nosacījumi un apmērs (skat. spriedumu, 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

19 Taisnīgās atlīdzības pamatā esošā sistēma, tās koncepts un apmērs ir saistīti ar kaitējumu, kas ekskluzīvo reproducēšanas tiesību subjektiem tiek radīts to aizsargāto darbu privātās kopēšanas dēļ, kas ir tikusi veikta bez to atļaujas. Šādā aspektā minētās atlīdzības mērķis ir atlīdzināt šiem subjektiem radīto kaitējumu un tā ir uzskatāma par pretizpildījumu to ciestajam kaitējumam (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 40. punkts; 2011. gada 16. jūnijs, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 24. punkts; 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 47. punkts; 2014. gada 10. aprīlis, *ACI Adam* u.c., C-435/12, EU:C:2014:254, 50. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 21. punkts).

20 Tiesa ir arī atzinusi, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā dalībvalstij, kas valsts tiesībās ir ieviesusi privātās kopēšanas izņēmumu, ir noteikts pienākums attiecībā uz rezultātu tādā ziņā, ka šai valstij saskaņā ar savām pilnvarām ir jānodrošina, lai ekskluzīvo reprodukcijas tiesību subjekti, kuriem ir nodarīts kaitējums tādēļ, ka šajā valstī dzīvojoši galalietotāji ir reproducējuši aizsargātos darbus, faktiski saņemtu taisnīgu atlīdzību par to (šajā ziņā skat. spriedumus, 2011. gada 16. jūnijs, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 34.–36., 39. un 41. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 32. un 57.–59. punkts).

21 Lai arī Tiesa ir interpretējusi šo tiesību normu tādējādi, ka principā personai, kas nodarījusi kaitējumu ekskluzīvo reprodukcijas tiesību subjektam, proti, personai, kas privātai lietošanai izgatavojusi aizsargāta darba kopiju, iepriekš neprasot attiecīgajam tiesību īpašniekam atļauju, ir pienākums atlīdzināt radušos kaitējumu, maksājot atlīdzību, kas tiek izmaksāta minētajam īpašniekam (skat. spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515,

23. punkts, kā arī 2014. gada 10. aprīlis, *ACI Adam* u.c., C-435/12, EU:C:2014:254, 51. punkts), tā tomēr ir atzinusi, ka, ņemot vērā praktiskās grūtības identificēt privātos lietotājus, kā arī noteikt tiem pienākumu kompensēt ekskluzīvo tiesību subjektiem radīto kaitējumu, dalībvalstis taisnīgas atlīdzības finansēšanai drīkst noteikt "nodevu par kopēšanu privātai lietošanai", kas jāmaksā nevis attiecīgajām privātpersonām, bet gan personām, kurām ir digitālās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesēji un kuras tādējādi minētās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesējus juridiski vai faktiski nodod privātpersonu rīcībā vai sniedz tām reproducēšanas pakalpojumu. Šādā sistēmā tieši personām, kurām ir minētās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesēji, ir jāmaksā nodeva par privātu kopēšanu (skat. it īpaši spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 24. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 23. punkts).

22 Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka, tā kā minētā sistēma ļauj maksātājiem nodevas par kopēšanu privātai lietošanai summu iekļaut cenā par minēto digitālās reproducēšanas iekārtu, ierīču un datu nesēju nodošanu rīcībā vai sniegtā reproducēšanas pakalpojuma cenā, beigās visu nodevas maksu uzņemas privātais lietotājs, kas maksā šo cenu, un tas atbilst "taisnīgam līdzsvaram", kāds jārod starp ekskluzīvo tiesību subjektu un minēto aizsargāto darbu izmantotāju interesēm (skat. spriedumus, 2011. gada 16. jūnijs, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 28. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 25. punkts).

23 Tā tas ir arī Austrijas Republikas izveidotās sistēmas gadījumā, kura ir izvēlējusies ieviest Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto privātās kopēšanas izņēmumu un kuru Tiesai jau ir bijusi iespēja izvērtēt savā 2013. gada 11. jūlija spriedumā *Amazon.com International Sales* u.c. (C-521/11, EU:C:2013:515).

24 *UrhG* 42.b pantā ieviestajā sistēmā Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgās atlīdzības finansēšanai nodevu par kopēšanu privātai lietošanai maksā personas, kuras kādā vietā, kas atrodas valsts teritorijā vai ārzemēs, tirdzniecības nolūkā par atlīdzību laiž tirgū datu nesējus, ko var izmantot reproducēšanai (skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 26. punkts).

25 Principā šāda sistēma, kā jau ticis norādīts šā sprieduma 22. punktā, ļauj maksātājiem iekļaut šīs nodevas summu šo pašu datu nesēju pārdošanas cenā, tādējādi saskaņā ar "taisnīga līdzsvara" prasību beigās nodevu maksā privātais lietotājs, kurš samaksā šo cenu, pieņemot, ka šāds lietotājs ir galalietotājs (skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 27. punkts).

26 Turklāt saskaņā ar *UrhG* 42.b panta 5. punktu minēto nodevu saņem nevis ekskluzīvo reprodukcijas tiesību subjekts, bet gan autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, šajā gadījumā – *Austro-Mechana*.

27 Attiecībā uz jautājumu par to, vai Austrijas tiesām ir jurisdikcija izskatīt *Austro-Mechana* prasību samaksāt *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību, ir jāatgādina, ka, atkāpjoties no Regulas Nr. 44/2001 2. panta 1. punktā ietvertā pamatprincipa par atbildētāja domicila dalībvalsts tiesu jurisdikciju, šīs regulas II nodaļas 2. iedaļā ir paredzēta virkne īpašās jurisdikcijas piešķiršanas gadījumu, starp kuriem ir arī minētās regulas 5. panta 3. punktā paredzētais (skat. spriedumus, 2013. gada 16. maijs, *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 23. punkts; 2013. gada 3. oktobris, *Pinckney*, C-170/12, EU:C:2013:635, 24. punkts; 2014. gada 5. jūnijs, *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, 44. punkts, un 2015. gada 22. janvāris, *Hejduk*, C-441/13, EU:C:2015:28, 17. punkts).

28 Tādējādi Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā ir paredzēts, ka lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu.

29 Šajā tiesību normā paredzētais īpašās jurisdikcijas noteikums ir jāinterpretē autonomi un šauri (skat. spriedumus, 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 43. punkts, un 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 37. punkts).

30 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā paredzētais īpašās jurisdikcijas noteikums ir balstīts uz īpaši ciešu saikni starp strīdu un tās vietas tiesām, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu un kas pareizas tiesvedības un procesa lietderīgas organizācijas apsvērumu dēļ attaisno jurisdikcijas piešķiršanu šīm pēdējām minētajām (skat. spriedumus, 2013. gada 16. maijs, *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 26. punkts; 2013. gada 3. oktobris, *Pinckney*, C-170/12, EU:C:2013:635, 27. punkts; 2014. gada 5. jūnijs, *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, 47. punkts; 2015. gada 22. janvāris, *Hejduk*, C-441/13, EU:C:2015:28, 19. punkts, un 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 46. punkts).

31 Lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu, tās vietas, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu, tiesa parasti ir vispiemērotākā lietas izskatīšanai, it īpaši tiesvedības tuvuma un pierādījumu iesniegšanas vienkāršības dēļ (skat. spriedumus, 2012. gada 25. oktobris, *Folien Fischer* un *Fofitec*, C-133/11, EU:C:2012:664, 38. punkts; 2013. gada 16. maijs, *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 27. punkts; 2013. gada 18. jūlijs, *ÖFAB*, C-147/12, EU:C:2013:490, 50. punkts, un 2015. gada 28. janvāris, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 40. punkts).

32 Saskaņā ar Tiesas judikatūru jēdziens "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" ietver visas prasības, ar kurām tiek lūgts konstatēt atbildētāja atbildību un kuras nav "lietas, kas attiecas uz līgumiem" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē (skat. spriedumus, 1988. gada 27. septembris, *Kalfelis*, 189/87, EU:C:1988:459, 17. un 18. punkts; 2014. gada 13. marts, *Brogsitter*, C-548/12, EU:C:2014:148, 20. punkts, kā arī 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 44. punkts).

33 Līdz ar to, pirmkārt, ir jāizvērtē, vai *Austro-Mechana* prasība par *UrhG* 42.b pantā paredzētās atlīdzības samaksu ir saistīta ar "lietām, kas attiecas uz līgumiem" šīs tiesību normas izpratnē.

34 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka līguma noslēgšana nav Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta piemērošanas nosacījums (skat. spriedumu, 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 38. punkts).

35 Lai arī Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā nav prasīta līguma noslēgšana, tomēr šīs normas piemērošanai ir jākonstatē pienākums, jo jurisdikcija saskaņā ar šo normu tiek noteikta, ņemot vērā attiecīgā pienākuma izpildes vietu. Tāpēc jēdziens "lietas, kas attiecas uz līgumiem" minētās normas izpratnē nevar tikt saprasts kā tāds, kas attiecas uz situāciju, kurā nepastāv pušu savstarpējas saistības, ko tās brīvprātīgi uzņēmušās (skat. spriedumu, 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 46. punkts).

36 Tādējādi normas par īpašo jurisdikciju, kas Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēta attiecībā uz lietām, kuras attiecas uz līgumiem, piemērošana prasa paredzēt juridisku pienākumu, kuru brīvprātīgi uzņemas viena persona attiecībā pret otru un uz kuru ir balstīta prasītāja celtā prasība (skat. spriedumus, 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 47. punkts, un 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 39. punkts).

37 Pamatlietā *Amazon* nav brīvprātīgi uzņēmusies pienākumu samaksāt *Austro-Mechana* *UrhG* 42.b pantā, ar kuru ieviests Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts, paredzēto atlīdzību. Šis pienākums *Amazon* ir ticis noteikts Austrijas tiesībās, ņemot vērā datu nesēju, kas var tikt izmantoti aizsargāto darbu vai objektu reproducēšanai, laišanu apgrozībā komerciāliem mērķiem un par atlīdzību.

38 No tā izriet, ka *Austro-Mechana* prasība samaksāt minēto atlīdzību nav saistīta ar "lietām, kas attiecas uz līgumiem" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

39 Otrkārt, ir jānosaka, vai tādas prasības kā pamatlietā mērķis ir konstatēt atbildētāja atbildību šī sprieduma 32. punktā minētās judikatūras izpratnē.

40 Tā tas ir, ja "notikums, kas rada kaitējumu" Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē, var tikt attiecināts uz atbildētāju.

41 Atbildība par neatļautu darbību vai kvazideliktu var iestāties vienīgi tad, ja var tikt pierādīta cēloņsakarība starp kaitējumu un šī kaitējuma pamatā esošo notikumu (skat. spriedumus, 1976. gada 30. novembris, *Bier*, 21/76, EU:C:1976:166, 16. punkts, un 2004. gada 5. februāris, *DFDS Torline*, C-18/02, EU:C:2004:74, 32. punkts).

42 Šajā gadījumā *Austro-Mechana* celtās prasības mērķis ir saņemt tā kaitējuma atlīdzinājumu, kas izriet no tā, ka *Amazon* nav samaksājusi *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību.

43 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās "taisnīgas atlīdzības" mērķis atbilstoši šī sprieduma 19. punktā minētajai Tiesas judikatūrai ir sniegt atlīdzību autoriem par viņu aizsargāto darbu privātu kopēšanu bez viņu atļaujas, kā rezultātā tā ir uzskatāma par tāda kaitējuma atlīdzināšanu, kas autoriem radies šādas kopēšanas, kuru minētie autori nav atļāvuši, rezultātā.

44 Līdz ar to tas, ka *Austro-Mechana* nav saņēmis *UrhG* 42.b pantā paredzēto atlīdzību, ir notikums, kas rada kaitējumu Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta izpratnē.

45 Tas, ka Austrijas sistēmā attiecībā uz šīs "taisnīgās atlīdzības" finansēšanu šī atlīdzība ir jāizmaksā nevis ekskluzīvo reproducēšanas tiesību, par kurām ar to ir paredzēts atlīdzināt, subjektiem, bet gan autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai, šajā ziņā nav būtiski.

46 Kā ir ticis norādīts šī sprieduma 26. punktā, atbilstoši *UrhG* 42.b panta 5. punktam tiesības uz 42.b pantā paredzēto atlīdzību var īstenot tikai autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas. Līdz ar to vienīgi *Austro-Mechana* kā autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija Austrijā var īstenot šīs tiesības minētās sistēmas ietvaros.

47 Tāpat, ņemot vērā it īpaši šī sprieduma 21. punktā minēto judikatūru, tas, ka *Amazon* nav galīgais lietotājs, kas savai personiskai lietošanai ir īstenojis aizsargāto darbu reprodukcijas, neliedz Austrijas tiesībās paredzētās sistēmas ietvaros iekasēt *UrhG* 42.b panta 1. punktā paredzēto atlīdzību no *Amazon*.

48 Turklāt, lai arī, kā ir norādījusi *Amazon*, ir tiesa, ka datu nesēju laišana apgrozībā pati par sevi nav prettiesiska darbība, un lai arī, ciktāl Austrijas Republika ir nolēmusi ieviest Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto kopēšanas privātai lietošanai izņēmumu, reprodukciju veikšana personiskai lietošanai, izmantojot šādus datu nesējus, ir Austrijas tiesībās atļauta darbība, tomēr saskaņā ar šo tiesību normu Austrijas tiesībās šīs kopēšanas privātai lietošanai veikšana ir pakārtota nosacījumam, ka tiesību subjekti saņem "taisnīgu atlīdzību", proti, šajā gadījumā – *UrhG* 42.b panta 1. punktā paredzēto atlīdzību.

49 Tomēr savā prasībā *Austro-Mechana* pārmet *Amazon* nevis datu nesēju laišanu apgrozībā Austrijas teritorijā, bet gan pienākuma samaksāt minēto atlīdzību, kas *Amazon* pastāv atbilstoši *UrhG*, neievērošanu.

50 Līdz ar to *Austro-Mechana* prasības mērķis ir konstatēt atbildētāja atbildību, jo šī prasība ir balstīta uz *Amazon* izdarīto *UrhG*, kurā tai ir noteikts šis pienākums, noteikumu pārkāpumu un šis pārkāpums ir prettiesiska darbība, kas ir radījusi zaudējumus *Austro-Mechana*.

51 Līdz ar to šāda prasība ietilpst Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta piemērošanas jomā.

52 No tā izriet, ka, ja pamatlietā aplūkotais notikums, kas rada kaitējumu, ir iestājies vai var iestāties Austrijā – kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, šīs dalībvalsts tiesām ir jurisdikcija izskatīt *Austro-Mechana* prasību.

53 Šādos apstākļos uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka prasība samaksāt atlīdzību, kas maksājama atbilstoši tādam valsts tiesiskajam regulējumam kā pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums, ar kuru ir tikusi ieviesta Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā "taisnīgās atlīdzības" sistēma, ietilpst jēdziena "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" šīs regulas 5. panta 3. punkta izpratnē piemērošanas jomā.

Par tiesāšanās izdevumiem

54 Attiecībā uz lietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka prasība samaksāt atlīdzību, kas maksājama atbilstoši tādam valsts tiesiskajam regulējumam kā pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums, ar kuru ir tikusi ieviesta Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā "taisnīgās atlīdzības" sistēma, ietilpst jēdziena "lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu" šīs regulas 5. panta 3. punkta izpratnē piemērošanas jomā.

[Paraksti]